

Høringsvar fra Handicaporganisationernes repræsentanter i Handicaprådet til sparekataloget 2023

Overordnede bekymringer

Fra Handicaporganisationernes side er vi bekymrede. Bekymrede for fremtiden for borgere med et handicap i Viborg Kommune, hvis de seneste års besparelser fortsætter. Vi er godt klar over, at socialområdet er underfinansieret fra statens side, men det betyder ikke, at Viborg Kommune behøver at skære i ydelserne til borgere med et handicap. Det handler ene og alene om, hvorvidt Viborg Byråd ønsker at prioritere en ordentlig livskvalitet hos de borgere, der er afhængig af hjælp og støtte fra kommunen til en hverdag så tæt på normalen som muligt eller i det mindste til at holde ud.

Vi er ikke folkevalgte og skal ikke prioritere mellem forskellige velfærdsydelser. Vi er dog rådsmedlemmer og vil derfor råde byrådet til at udnytte den serviceramme, som Viborg Kommune har til rådighed. Her ligger der over 40 mio. kr. (plus 10 mio. kr. med det hævede serviceloft), der er ubudgetteret i år 2024, hvilket man kan få meget velfærd for. En anden mulighed er at øge Viborg Kommunes indtægter. Det er der mange måder at gøre på. I sparekataloget er der foreslået indtægter fra en p-afgift for 3 mio. kr. og en øget forældrebetaling til SFO for 3,2 mio. kr. Sidste år blev der vedtaget et fast byggesagsgebyr, hvilket også er en mulighed at forhøje.

Der er altså mange – både direkte og indirekte – måder at skabe en større likviditet, så det er muligt at bruge hele servicerammen. I stedet for at skære mere i ydelserne. For der er skåret ind til knoglen. Skæres der mere, så skæres knoglen over og vil kræve en større operation – i overført betydning. Yderligere besparelser vil kræve dyrere ydelser til borgerne efter noget tid. Det kan være om ét, tre eller fem år eller noget derimellem.

Nedlæggelse af læsecenter

Fra Handicaporganisationernes side er vi bekymrede for, hvad konsekvensen bliver på den korte og lange bane for ordblinde børn i Viborg Kommune. Blandt partierne bag konstitueringsaftalen i denne byrådsperiode blev man enige om, at Viborg Kommune skulle gøre en ekstra indsats for ordblinde børn, hvilket læsecenteret har været primus motor på.

Nedlægges læsecenteret, så er vi i Handicaporganisationerne bekymrede for, at nogle børn overses og tabes i systemet. Det er vigtigt for ordblinde børn at få den rette hjælp tidligt, da det vil give dem langt bedre forudsætninger for at kunne klare folkeskolen og en ungdomsuddannelse på lige vilkår som andre – med de nødvendige hjælpemidler selvfølgelig.

Vi vil derfor råde byrådet til at bevare læsecenteret og bibeholde den høje kvalitet overfor de ordblinde børn i kommunen. Det bør betragtes som en investering i borgere, der med den rette hjælp igennem skolesystemet vil kunne begå sig på det ordinære arbejdsmarked i fremtiden. Investeres der ikke i en tidlig indsats af høj kvalitet – i hvert fald højere end, hvad den enkelte folkeskole kan tilbyde – så risikeres det i værste fald, at barnet ikke får en ungdomsuddannelse og får det svært på det ordinære arbejdsmarked.

Flytte Kløver Caféen til Vævervej – Den beskyttede beskæftigelse

Dette spareforslag om at flytte Kløver Caféen er en gammel travet – desværre. Det er hovedrystende, at den år efter år bliver trukket op af skuffen. Beskyttede medarbejdere, brugerne og personalet har brug for, at Kløver Caféen én gang for alle bliver fredet og får lov til at blive på den nuværende lokation i midtbyen. Der er tilmed afsat 400.000 kr. til renovering af køkkenet, som nu har været sat på stand-by i over et halvt år, fordi Kløver Caféen igen igen skulle placeres i sparekataloget.

Først og fremmest er Kløver Caféen en arbejdsplads og et arbejdsfællesskab for nogle borgere, men det er i høj grad også et socialt samlingssted for mange borgere med et handicap. Det er her, at målgruppen søger hen, når der er brug for socialt samvær og god mad – ligesom når andre tager på Nytorv og spiser i venners lag.

Ifølge opgørelsen over brugere af Kløver Caféen fra 2022 er der 83 af de 294 brugere, som til dagligt arbejder på Trepas. Hvis Kløver Caféen flyttes til Vævervej, så vil nogen skulle bruge deres arbejdsplads som café og samlingssted om aftenen. Hvem gider det?

Tilkørsels- og pladsforholdene på Vævervej bliver i sparekataloget beskrevet som bedre og mere fordelagtige for brugerne end den nuværende placering i midtbyen. Det handler nok om øjnene, der ser. Tilkørselsforholdene er bedre ja, hvis man er bilist, men hvilke beskyttede medarbejdere eller brugere er det? Og ja, det kan godt være, at der er flere kvadratmeter på Vævervej, men det behøver ikke være en fordel. Det er hyggeligere at gå på café et lille intimt sted end et sted, der minder om en kantine på en arbejdsplads.

Derudover er der nævnt i sparekataloget, at brugerne kan være med til fællesspisning i ”Fællesskabscaféen” i De frivilliges hus – Stationen eller mødes til fællesspisninger og aktiviteter på Kontaktsted Handicap Viborg på Banegårdspladsen. Her vil vi påpege, at ”Fællesskabscaféen” i De frivilliges hus – Stationen har et andet formål og en helt anden målgruppe, som nok vil fravælge ”Fællesskabscaféen”, hvis Kløver Caféens brugere vil begynde at dominere fællesspisningerne. Og hos Kontaktsted Handicap Viborg på Banegårdspladsen er der ikke den samme hygge og derfor fravælger brugerne tit stedet.

Til sidst nævnes det i sparekataloget, at mulighederne for afholdelse af private fester/sammenkomster er, som hos alle andre borgere i Viborg Kommune. Det er rigtigt i teorien, men ikke i praksis. Denne målgruppe vil ikke bare kunne gå ud og leje et forsamlingshus ligesom alle andre.

Samlet set vil en flytning af Kløver Caféen være en stor forringelse af mange brugeres livskvalitet. Vi appellerer derfor kraftigt til, at Kløver Caféen bliver på den nuværende lokation og køkkenet bliver renoveret som budgetteret. Samtidig ønsker vi, at der bliver indskrevet i forligsteksten, at Kløver Caféen skal friholdes fra at indgå i et sparekatalog eller lignende til og med år 2033. Hvis der inden da bliver brug for omstrukturering i den beskyttede beskæftigelse, så må Beskæftigelsesudvalget tage teten og kontakte Handicaprådet om en dialog herom.

Reduktion i den høje STU-takst for den skærmede indsats for de svageste borgere

Vi deler medarbejdernes bekymring ved denne reduktion og hvilke konsekvenser dette vil medføre. Det kan godt være, at den unge elev fortsat vil kunne modtage et STU-forløb jf. reglerne, som er tilpasset de konkrete behov, men reduktionen vil udelukke de elever, der har behov for 1:1 pædagogisk støtte.

Vi bider specielt mærke i Lokal-MED STU's 5. ad, hvor de skriver:

”Vi har på nuværende tidspunkt mulighed for en skærpet pædagogisk indsats for linje 3 elever, der har til formål at udvikle et potentiale der gør den enkelte mere selvstændig, og som fremadrettet vil kunne resultere i en besparelse for socialafdelingen. Vi har erfaret at en skærpet pædagogisk indsats vil på sigt udvikle deres uafhængighed og selvstændighed. Ved en reduktion af 1:1 arbejde mindsker vi muligheden for elevens potentiale og dermed reducere elevens behov for pædagogisk støtte.”

Det er netop dén pointe, som vi igen og igen har påpeget i adskillige høringssvar. Netop, at en besparelse på én konto kan øge udgifterne på en anden konto – og i mange tilfælde bliver den øgede udgift højere end den oprindelige besparelse.

Vi vil derfor råde byrådet til at se bort fra denne besparelse i budgetforhandlingerne, da det vil forringe kvaliteten af Viborg Kommunes STU-tilbud og helt udelukke nogen fra denne mulighed.

Investere i at reducere tilgangen til beskyttet beskæftigelse

Det ser flot ud at kalde det en investering, men i realiteten er det en besparelse af den beskyttede beskæftigelse. En besparelse her vil vi på det kraftigste fraråde.

De medarbejdere, der er tilknyttet den beskyttede beskæftigelse er tilknyttet den af en grund. Netop, fordi de ikke kan begå sig på det almindelige arbejdsmarked i et job med løntilskud. Det er der nogen borgere, der kan, men dem formoder vi, der allerede er i et job med løntilskud – formentlig et KlapJob.

I sparekataloget står der beskrevet, at denne besparelse på den beskyttede beskæftigelse ikke vil ramme de nuværende medarbejdere, men udelukkende potentielle nye medarbejdere. Det minder om stolelegen fra folkeskolen, hvor der er 10 stole men 20 elever og så handler det om at være heldig. Her foreslås det at reducere antallet af pladser i den beskyttede beskæftigelse med 10 personer årligt. Så hvis der er 20 nye personer i målgruppen næste år, så er der 10 af personerne, der tvinges i et job med løntilskud. Det kan vi ikke acceptere.

Forslag til øget indtægter

I Handicaprådets høringssvar til reduktionsforslagene i år 2022 kom vi med en række forslag til, hvordan det var muligt at øge indtægterne på de områder, som Handicaprådet beskæftiger sig med. De forslag gentager vi fra Handicaporganisationernes side gerne samt tilføjer lidt nyt.

Den beskyttede beskæftigelse

Den beskyttede beskæftigelse er én af kronjuvelerne i Viborg Kommune – ligesom Animations miljøet er og den nu daværende psykiatriske fysioterapi var. Det er områder, hvor vi gennem lang tid er blevet og stadig bliver anerkendt for den høje faglighed og tilgang til områderne udenfor kommunegrænsen.

Der er bred enighed om i Viborg Byråd, at der skal støttes op om Animations miljøet økonomisk, hvilket vi i Handicaporganisationerne er enige i og også nyder godt af, men nærmest over natten valgte Viborg Byråd at nedlægge den psykiatriske fysioterapi. Det sker heldigvis ikke for den beskyttede beskæftigelse, fordi det er en såkaldt ”skal”-bestemmelse i Serviceloven, men vi er begyndt at se en negativ glidebane for den beskyttede beskæftigelse, som år efter år er nævnt i sparekataloget. Denne gang både i form af at flytte (red. nedgradere) Kløver Caféen og at reducere i antallet af pladser i den beskyttede beskæftigelse.

Vi vil hellere rette blikket mod, hvordan den beskyttede beskæftigelse kan være med til at skabe flere indtægter, så besparelserne ikke er nødvendige. Det har vi en række forslag til, hvor det første omhandler Kløver Caféen. Vi ser gerne, at Kløver Caféen får mulighed for at sælge et måltid mad til billige penge en gang om ugen eller måneden til de mindst bemedlede borgere i Viborg Kommune. Typisk personer eller familier på overførselsindkomster eller studerende. Det kunne også være dagplejere eller børnehaver, der fik mulighed for et måltid om måneden i Kløver Caféen. Det vil give en øget indtægt til den beskyttede beskæftigelse samtidig med, at de beskyttede medarbejdere i Kløver Caféen i endnu højere grad vil føle, at deres arbejde blev værdsat.

Mini Regnskoven i Hald Ege er et andet eksempel på en vellykket beskyttet beskæftigelse i Viborg Kommune. I Handicaprådet foreslog vi i høringssvaret til reduktionsforslagene i år 2022, at man hævede billetpriserne med 10 kroner, så en entrébillet vil koste 50 kr. for voksne og 30 kr. for børn for at skabe mere luft i budgettet til den beskyttede beskæftigelse. Det er vi fra Handicaporganisationernes side glade for, der er blevet til virkelighed. Sidste år foreslog vi også, at dagplejere, vuggestuer, børnehaver og SFO'er skulle kunne købe årskort til Mini Regnskoven – måske nabokommunerne også vil være interesseret i dette. Vi kan ikke læse på hjemmesiden, om det er muligt nu, men ellers er det værd at forsøge for at øge indtægterne yderligere.

Sidste år foreslog Handicaprådet også, at produktionskapaciteten på værkstederne på Nørremarken og Trepas bliver udnyttet fuldt ud. Det vil vi fra Handicaporganisationernes side gerne gentage. Produkterne er blandt andet blevet blåstemplet af Danfoss, som er én af kunderne. Vi er derfor overbeviste om, at der er mange lokale virksomheder, der hellere vil aflægge ordrer på pakning, fremstilling af små dimser m.m. hos den beskyttede beskæftigelse fremfor i Kina.

Vi vil også gerne gentage forslaget om, at den beskyttede beskæftigelse kan blive brugt til nogle bestemte opgaver i Park og Vej. Der vil bestemt være nogen i den beskyttede beskæftigelse, der vil kunne slå græs, feje blade sammen eller lignende.

Job med løntilskud

Fra Handicaporganisationernes side er vi stor tilhænger af, at flere kommer i job med løntilskud, men det må ikke være på bekostning af behovet for at komme i beskyttet beskæftigelse. Vi ved, at

Viborg Kommune har et udvidet samarbejde med KlapJob, men vi er sikrer på, at der her ligger et uudnyttet potentiale. Medarbejderne til et job med løntilskud skal bare ikke findes blandt borgere, der har behov for beskyttet beskæftigelse.

Sidste år valgte forligspartierne bag budgetaftalen at nedlægge Jobkurs. Det var vi i Handicaprådet uforstående overfor. Beskrivelsen af den såkaldte *”Investering i at reducere tilgangen til beskyttet beskæftigelse”* minder meget om, hvad Jobkurs funktionen gjorde før – på nær der i stedet lægges op til at hverve de borgere, der burde komme i beskyttet beskæftigelse.

Fra Handicaporganisationernes side synes vi, at Jobkurs skal genoprettes i en anden og bredere form. Vi er overbeviste om, at der sidder mange – både med og uden et handicap – på førtidspension, der gerne vil tilknyttes en arbejdsplads i passende omfang og samtidig tjene en ekstra skilling. Det kan både være i et job med løntilskud eller andet, da reglerne siger, at førtidspensionister gerne må tjene op til et vist beløb ved siden af førtidspensionen.

I forhold til job med løntilskud, så findes der KlapJob, som samarbejder med en række private firmaer, hvilket er rigtig godt, men vi tænkte på, om Viborg Kommune også tilbyder job med løntilskud. Ellers synes vi i Handicaporganisationerne, at det bør afprøves. I sparekataloget foreslås det at reducere i serviceniveauet og antallet af fodboldbaner, der skal vedligeholdes. Her kunne vi fra Handicaporganisationernes side godt se muligheder i at ansætte personer i job med løntilskud til at varetage let banepleje.

Tro- & love erklæring frem for revurderinger og dokumentationskrav

I dag bliver alle BPA-ordninger revurderet med nogle års mellemrum, hvor borgerne skal dokumentere, hvad vedkommende har brug for hjælp til. Det er et stort arbejde for borgerne, men også for sagsbehandleren, der skal gennemgå og vurdere det hele, samt eventuelt indhente oplysninger fra læger. Når man har et handicap – og i særdeleshed har fået bevilget en BPA-ordning – så forsvinder eller forbedres ens handicap ikke. Fra Handicaporganisationernes side mener vi derfor, at en tro- og love erklæring fra borgeren vil være tilstrækkelig.

I samme tilfælde mener vi, at Viborg Kommune bør have mere tillid til borgerne ved udmåling og tildeling af merudgifter efter både §96 og §100 i serviceloven. Her foreslår vi, at der også benyttes en tro- og love erklæring sammen med et skøn af merudgiften fra borgeren. Det vil igen lette arbejdet for sagsbehandleren, som i dag bruger rigtig mange ressourcer på at gennemgå – i nogle tilfælde – hundredvis af kvitteringer og søge på nettet efter det billigste alternativ, så Viborg Kommune kan spare en flad femmer hist og pist.

Dette forslag vil resultere i afbureaukratisering hos sagsbehandlerne og dermed frigive nogle midler. Nogle midler, der kan bidrage til det samlede budget på socialområdet.

Optimering af bygningsmassen

Fra Handicaporganisationernes side er vi sikre på, at der kan optimeres på bygningsmassen, hvor det ikke går ud over borgerne – som det vil gøre, hvis Kløver Caféen lukkes i den nuværende placering. Den tetris opgave bidrager vi gerne med i Handicaprådet.